

Działania związane z wdrażaniem Ram Kwalifikacji w Collegium Medicum

Jadwiga Mirecka
Ekspertka Bolońska

Kraków 12.12.2011

1

Plan prezentacji

- Harmonogram prac w roku akademickim 2011/2012
- Wybór użytecznych terminów
- Procedura przygotowania i zatwierdzania programów
- Efekty kształcenia dla programu
- Dokumentacja programu kształcenia
- Szczególne aspekty kierunków z obszaru nauk medycznych
- Zadania podstawowych jednostek organizacyjnych
- Plan szkoleń i konsultacji
- Akty prawne i poradniki

2

Procedura przyjęcia programu kształcenia

W roku akademickim 2011/12

Procedura ta musi być przeprowadzona dla każdego programu kształcenia związanego z określonym wydziałem, kierunkiem studiów, poziomem i profilem kształcenia, oraz formą prowadzenia studiów

W większości będzie polegała na dostosowaniu prowadzonych studiów do nowych regulacji.

Wykaz kierunków na rok 2012/13 jest już zwykle ogłoszony.

3

Harmonogram prac w roku akademickim 2011/2012

12 grudnia 2011

- Termin powołania na wydziałach zespołów do opracowania programów kształcenia zgodnie z nowymi wytycznymi Senatu UJ oraz rozporządzeniem Rektora UJ oraz opracowanie terminarza prac
- Przyjęcie przez Senat UJ uchwały w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie programów kształcenia na kierunkach prowadzonych na UJ
- Wydanie przez Rektora UJ rozporządzenia w sprawie zasad tworzenia i likwidacji studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia, ciągłych magisterskich, podyplomowych oraz kursów dokształcających na UJ, dostosowanego do zmian wynikających z nowelizacji ustawy

4

Harmonogram prac w roku akademickim 2011/2012

16 stycznia 2012

- Termin opracowania przez Wydziałowe Zespoły Doskonalenia Jakości Kształcenia wytycznych dotyczących oceny efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów oraz działań na rzecz doskonalenia programów kształcenia

Styczeń-luty

- Praca w jednostkach organizacyjnych UJ oraz jednostkach międzywydziałowych nad opracowaniem programów kształcenia

5

Harmonogram prac w roku akademickim 2011/2012

10 marca 2012

- Termin zakończenia prac związanych z przygotowaniem programów kształcenia zgodnych z wymaganiami wynikającymi KRK dla Szkolnictwa Wyższego (oznacza to opisanie efektów kształcenia dla programu kształcenia na kierunku studiów na określonym poziomie i profilu studiów oraz opracowanie programu w tym planu studiów oraz sylabusów dla modułów kształcenia i przypisanie do modułów punktów ECTS, oraz w przypadku nowych kierunków studiów ustalenie kryteriów i zasad kwalifikacji)

6

Harmonogram prac w roku akademickim 2011/2012

15 marca 2012

- Termin złożenia wniosków do Senatu UJ o uchwalenie efektów kształcenia dla programów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia (do wniosku musi być załączony opis programu kształcenia oraz dokumentacja programu opracowana zgodnie z wytycznymi Senatu UJ)
- Uchwalenie (na marcowym posiedzeniu Senatu UJ) efektów kształcenia dla programów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia

7

Harmonogram prac w roku akademickim 2011/2012

Kwiecień 2012

- Wprowadzenie ewentualnych korekt do programów kształcenia (w przypadku konieczności uwzględnienia zmian wprowadzonych przez Senat UJ)
- Uchwalenie (na kwietniowych posiedzeniach) przez rady podstawowych jednostek organizacyjnych programów kształcenia na kierunkach studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia

8

Harmonogram prac w roku akademickim 2011/2012

Maj 2012

- Wprowadzenie danych dotyczących programów kształcenia na kierunkach studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia do systemu USOS

30 maja 2012

- Termin zakończenia prac nad ustaleniem zakresu oceny efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów oraz struktury i elementów zawartości sprawozdania z oceny i działań prowadzących do doskonalenia procesu kształcenia

9

Harmonogram prac w roku akademickim 2011/2012

Czerwiec 2012

- Kontynuacja wprowadzania danych dotyczących programów kształcenia na kierunkach studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia do systemu USOS

30 czerwca 2012

- Termin zakończenia prac związanych z przygotowaniem programów oraz wprowadzenia danych o ofercie dydaktycznej do systemu USOS

10

Wybór użytecznych terminów

EFEKTY KSZTAŁCENIA – zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w procesie kształcenia przez osobę uczącą się (art. 2 ust. 1 pkt 18c)

FORMA STUDIÓW – studia stacjonarne i studia niestacjonarne (art. 2 ust. 1 pkt 11a)

KIERUNEK REGULOWANY – kierunek studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, dla których wymagania dotyczące procesu kształcenia i jego efektów są określone w przepisach prawa Unii Europejskiej. Reguły kształcenia na tych kierunkach określają standardy kształcenia

KWALIFIKACJE – efekty kształcenia, poświadczone dyplomem, świadectwem, certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez uprawnioną instytucję potwierdzającym uzyskanie zakładanych efektów kształcenia (art. 2 ust. 1 pkt 18b)

11

Wybór użytecznych terminów

MODUŁ KSZTAŁCENIA – zajęcia lub grupa zajęć wraz z przypisanymi efektami kształcenia i punktami ECTS

OBSZAR KSZTAŁCENIA – zasób wiedzy i umiejętności z zakresu jednego z obszarów wiedzy określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (art. 2 ust. 1 pkt 14a)

POZIOM KSZTAŁCENIA – studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie albo studia trzeciego stopnia (art. 2 ust. 2 pkt 2)

PROFIL KSZTAŁCENIA – profil praktyczny, obejmujący moduł zajęć służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych albo profil ogólnoakademicki, obejmujący moduł zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionych umiejętności teoretycznych (art. 2 ust. 1 pkt 18e)

12

Wybór użytecznych terminów

PROGRAM KSZTAŁCENIA – opis określonych przez uczelnię spójnych efektów kształcenia, zgodny z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, oraz opis procesu kształcenia, prowadzącego do osiągnięcia tych efektów, wraz z przypisanymi do poszczególnych modułów tego procesu punktami ECTS (art. 2 ust. 1 pkt 14b)

PROGRAM STUDIÓW – składowa programu kształcenia stanowiąca opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania efektów zakładanych dla programu kształcenia

PUNKTY ECTS – punkty zdefiniowane w europejskim systemie akumulacji i transferu punktów zaliczeniowych jako miara średniego nakładu pracy osoby uczącej się, niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia (art. 2 ust. 1 pkt 18d)

13

Wybór użytecznych terminów

STUDIA MIĘDZYOBSZAROWE – studia obejmujące co najmniej dwa obszary kształcenia i prowadzące do uzyskania dyplomu na co najmniej jednym kierunku studiów, prowadzonym w danej uczelni przez podstawową jednostkę organizacyjną, mającą uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora w obszarze wiedzy związanym z tym kierunkiem (art. 8 ust. 2)

STUDIA NIESTACJONARNE – forma studiów wyższych, inną niż studia stacjonarne, wskazaną przez senat uczelni (art. 2 ust. 1 pkt 13)

STUDIA STACJONARNE – forma studiów wyższych, w której co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich (art. 2 ust. 1 pkt 12)

14

Warunki prowadzenia studiów na określonym kierunku

Jednostki podstawowe uczelni posiadające uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego

- Mogą prowadzić studia na określonym przez senat uczelni kierunku studiów i poziomie kształcenia :
- uchwała senatu określa efekty kształcenia, do których dostosowane są plany studiów i programy kształcenia
- kierunek studiów może być prowadzony w **ramach obszarów kształcenia** oraz dziedzin **odpowiadających uprawnieniom do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego**
- Prowadzenie kierunku jest uwarunkowane posiadaniem **minimum kadrowego**

15

Warunki prowadzenia studiów na określonym kierunku

Podstawowa jednostka organizacyjna nie posiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego może prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia zgodnie z

- Wzorcowym opisem efektów kształcenia dla kierunku i poziomu kształcenia
- Opisem efektów kształcenia określonym przez senat uczelni (z wyj. kierunków regulowanych)

Podstawowa jednostka organizacyjna nie posiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego może uzyskać uprawnienia do prowadzenia studiów na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego po zasięgnięciu opinii ministra nadzorującego uczelnie, oraz PKA

16

Warunki prowadzenia studiów na określonym kierunku

Gdy jednostka w roku 2011/12 prowadzi studia (i przewiduje rekrutację na rok 2012/13) na kierunku mieszczącym się w obszarze kształcenia w którym nie posiada uprawnień habilitacyjnych:

- Może prowadzić studia nadal pod warunkiem, że zmiany zajęć dydaktycznych na tym kierunku w programie studiów realizowanych w r.2012/13 nie przekroczą 30% łącznej liczby punktów ECTS wymaganych do uzyskania danej kwalifikacji w porównaniu z rokiem 2011/12
- Sytuację taką należy traktować jako przejściową i uzyskać od roku 2013/14 uprawnienia do prowadzenia danego kierunku w trybie art.11 ust 3 raz 4 ustawy

17

Program kształcenia :

Opis efektów kształcenia
(uchwalonych przez Senat)

Program studiów:
Plan studiów
Metody dydaktyczne
Sposoby oceniania

18

Opis efektów kształcenia

Winien:

- Obejmować **wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne** uzyskane przez studentów w procesie kształcenia, **odpowiadające tym, które opisano w KRK dla kwalifikacji pierwszego stopnia albo kwalifikacji drugiego stopnia**
- Być zgodny z odpowiednimi **opisami efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia**, z którego lub których został wyodrębniony kierunek studiów (albo ze **Standardami** dla kierunków regulowanych)
- Zawierać **odniesienie do właściwych dla danego kierunku dziedzin nauki lub sztuki oraz dyscyplin naukowych lub artystycznych** określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa

19

Przy definiowaniu efektów kształcenia

Należy uwzględnić:

- związek z misją uczelni i jej strategią
- wzorce międzynarodowe (Tuning Educational Structures in Europe, Subject Benchmark Statements)
- wyniki monitorowania karier absolwentów
- analizę zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy
- **wzorcowe efekty kształcenia**
- **uzgodnienia środowiskowe** (w tym na poziomie uczelni)
- opinie interesariuszy
- zasoby i możliwości realizacji
- wymagania i zalecenia komisji akredytacyjnych
- wymagania stowarzyszeń zawodowych

20

Opis efektów programu w relacji do efektów obszarowych

Dla kierunku przyporządkowanego jednemu obszarowi

- Należy dążyć do tego, aby efekty „kierunkowe” pokrywały **wszystkie efekty „obszarowe”** (z tabelą odniesienia efektów)
- Gdy ten warunek nie jest spełniony to w dokumentacji programu należy zaznaczyć, które efekty obszarowe nie zostały uwzględnione.
- **Dodatkowe** efekty zaproponowane przez wydział nie muszą być przyporządkowane efektom obszarowym
- Wymaganie analizy pokrycia efektów kształcenia **nie musi być przedmiotem analizy jeśli uczelnia przyjmuje wzorcowy opis efektów kształcenia**

21

Opis efektów programu w relacji do efektów obszarowych

Dla kierunku przyporządkowanego więcej niż jednemu obszarowi

- **A.** gdy jeden z tych obszarów jest **dominujący** wtedy wystarczy wskazać które efekty zostały zastąpione efektami z innego obszaru
- **B.** gdy kierunek został przyporządkowany do kilku obszarów wśród których trudno wskazać dominujący – wtedy zestaw efektów stanowi kompilację efektów z kilku obszarów i nie tworzy się tabelę odnoszącą się do ‘wirtualnego obszaru odniesienia’, albo kilka tabel, dla każdego obszaru osobno

22

Przy definiowaniu efektów kształcenia

Należy również uwzględnić:

- Proporcje efektów z różnych kategorii (z przesunięciem ciężaru w kierunku umiejętności i kompetencji społecznych)
- Położenie nacisku na te efekty, które dotychczas nie były należycie reprezentowane w programie (rozpisać bardziej szczegółowo)
- Sposób opisu efektów w obszarze wiedzy:
 - opisowo („student ma wiedzę” „student rozumie”) na poziomie całego programu i matrycy efektów
 - w formie czasowników akcji („potrafi wymienić, wyjaśnić”) na poziomie przedmiotów

23

Poziom szczegółowości opisu efektów kształcenia

Zbyt szczegółowe:

-Ograniczają swobodę nauczycieli
-Są mało przejrzyste dla studentów
-Zwiększają rozmiar dokumentacji

Zbyt ogólne:

-Mało konkretne
- Niewystarczająca informacja dla studentów
- Brak spójnej koncepcji programu

24

Macierz efektów dla programu kształcenia

Efekt kształcenia	Przedmiot (moduł)									
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Efekt I W.1		X			X					
Efekt I U.16	X									
Efekt II Kps 1		X				X			X	
Efekt....	X		X							X

X = efekt jest kształtowany

25

Ocena możliwości osiągnięcia efektów kształcenia

„Warunkiem uzyskania kwalifikacji (dyplomu) jest osiągnięcie wszystkich założonych w programie efektów kształcenia”

- Efekty winny być definiowane pod kątem możliwości **najśłabszego studenta**, który ma szansę uzyskać dyplom
- Zdefiniowanie efektów stanowi nie tyle zamierzenie, ile **egzekwowne zobowiązanie**
- Efekty **mogą pozostawać na poziomie minimum** określonego przez opisy obszarowe
- Efekty **nie mogą** być zdefiniowane:
 - w formie nieosiągalnej przez każdego studenta
 - w sposób, który nie pozwala na wykazanie ich osiągnięcia
- **Nie ma możliwości kompensowania** deficytu jednych efektów przez znakomite osiągnięcie innych

26

Po zdefiniowaniu efektów kształcenia dla programu

Należy:

- Zdefiniować efekty kształcenia dla przedmiotów
- Dobrać formy dydaktyczne odpowiednie dla osiągnięcia tych efektów
- Wybrać metody oceniania adekwatne dla efektów kształcenia

27

Określenie wymagań wstępnych

W odniesieniu do studiów drugiego stopnia

- Traci sens podawanie listy kierunków pierwszego stopnia (Zdrowie Publiczne decyzja MZ?)
- Wymagania powinny być określone przez **zdefiniowanie oczekiwanych kompetencji** kandydatów
- Z uwzględnieniem **możliwości uzupełnienia brakujących kompetencji** :
Np. „Kandydat, który w wyniku ukończenia studiów pierwszego stopnia lub w inny sposób (w wyniku uczenia się pozaformalnego i nieformalnego nie uzyskał części ww. kompetencji, może podjąć studia drugiego stopnia na kierunku... jeżeli uzupełnienie braków kompetencyjnych może być zrealizowane przez zaliczenie zajęć nie przekraczających 30 punktów ECTS”

28

Punkty ECTS

Należy określić

- % punktów pochodzących z różnych obszarów (gdy kierunek na pograniczu 2, lub więcej obszarów)
- Łączną liczbę punktów ,które student musi zrealizować w formie zajęć wymagających obecności nauczyciela
- Minimalną liczbę punktów, które student ma prawo zdobyć , realizując moduły oferowane w formie zajęć ogólnouczelnianych, lub na innym kierunku
- Podzbiór efektów wspólny dla kierunków z tego samego obszaru (język obcy?) (Ewentualnie)
- Wskazać 30% punktów ECTS do wyboru przez studenta (z wyjątkiem kierunków objętych Standardami)
- Podjąć (na szczeblu uczelni ?) decyzje w odniesieniu do WF

29

Dokumentacja dotycząca programu kształcenia

30

Ogólna charakterystyka prowadzonych studiów

Nazwa kierunku studiów
Poziom kształcenia
Profil kształcenia
Forma studiów
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta
Przyporządkowanie do obszaru lub obszarów kształcenia
Wskazanie dziedzin (nauki lub sztuki) i dyscyplin (naukowych lub artystycznych), do których odnoszą się efekty kształcenia

31

Ogólna charakterystyka prowadzonych studiów cd.

Wskazanie związku z misją uczelni i z jej strategią rozwoju
Ogólne cele kształcenia oraz możliwości zatrudnienia (typowe miejsca pracy) i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów
Wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje kandydata)- zwłaszcza w przypadku studiów drugiego stopnia
Zasady rekrutacji
Różnice w stosunku do innych programów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia prowadzonych na uczelni

32

Efekty kształcenia

Tabela odniesień efektów kierunkowych do efektów obszarowych – z komentarzami

Tabela pokrycia obszarowych efektów kształcenia przez kierunkowe efekty kształcenia – z komentarzami

33

Program studiów

Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji (tytułu zawodowego)

Liczba semestrów

Opis poszczególnych modułów kształcenia

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk

Matryca efektów kształcenia

Opis sposobu sprawdzenia efektów kształcenia (dla programu) z odniesieniem do konkretnych modułów kształcenia (przedmiotów), form zajęć i sprawdzianów

Plan studiów, z zaznaczeniem modułów podlegających wyborowi przez studenta

Sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów

34

Warunki realizacji programu studiów

Minimum kadrowe (z określonymi „przyporządkowaniami” poszczególnych osób do dyscyplin naukowych lub artystycznych i obszarów kształcenia oraz – w przypadku studiów o profilu praktycznym-opisem doświadczeń zawodowych)

Proporcja liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studiujących

Opis działalności badawczej w odpowiednim obszarze wiedzy – w przypadku studiów prowadzących do uzyskania dyplomu magisterskiego

35

Wyjaśnienia i uzasadnienia

Sposób wykorzystania wzorców międzynarodowych

Sposób uwzględnienia wyników monitorowania karier absolwentów

Sposób uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy

Udokumentowanie - dla studiów stacjonarnych -że co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich

Udokumentowanie, że program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS

Sposób współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi (np. lista osób spoza wydziału biorących udział w pracach programowych lub konsultujących projekt programu kształcenia

36

**Szczególne aspekty opisu efektów w
obszarze nauk medycznych, nauk o
zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej**

37

**Opis efektów kształcenia w obszarze nauk
medycznych**

W oparciu o Standardy

dla kierunków:

Lekarskiego
Lekarsko-dentystycznego
Pielęgniarstwa
Położnictwa
Farmacji

W oparciu o efekty obszarowe

Dla kierunków:

Fizjoterapia
Kosmetologia
Dietetyka
Analityka Medyczna
Zdrowie Publiczne
Ratownictwo Medyczne
Technika dentystyczna
Elektrofizjologia
Terapia zajęciowa

Efekty kształcenia w kategorii umiejętności

W obszarze nauk medycznych

1. Umiejętności kognitywne (umiejętność zastosowania wiedzy w praktyce)
2. Umiejętności techniczne (proceduralne)
3. Umiejętność komunikowania się

39

Efekty kształcenia w kategorii kompetencji społecznych

W obszarze nauk medycznych

- Określane terminem „**profesjonalizm**”
- Zwracają uwagę na tzw „ bezpieczne funkcjonowanie w zawodzie (znajomość własnych ograniczeń)
- Podkreślają szacunek wobec pacjenta i dbałość o jego dobro
- Kładą nacisk na umiejętność radzenia sobie ze stresem związanym z pracą
- Nowej definicji wymaga” lojalność wobec kolegów i solidarność zawodowa”

40

Praktyczne podejście do opisu efektów kształcenia na kierunkach regulowanych

- Rozdzielić efekty opisane w Standardach pomiędzy realizatorów
- Zaplanować przedmioty i ich układ w harmonogramie studiów
- Sporządzić matrycę efektów
- Skontrolować „pokrycie” wszystkich efektów
- Uzgodnić sposoby oceny efektów (uwaga na Standardy)
- Opracować Sylabusy dla przedmiotów

41

Wzorcowe efekty kształcenia w obszarze nauk medycznych

- **Opracowane dla wszystkich kierunków** pod egidą Ministerstwa Zdrowia
- **Żaden** z opisów wzorcowych nie został ogłoszony w formie urzędowego Rozporządzenia
- W środowisku istnieje determinacja , aby wzorce te były „obowiązkowe”
- Możemy je traktować jako uzgodnienia środowiskowe
- Mogą ułatwić opisywanie efektów dla programu, ale **opis trzeba będzie odnieść do opisu efektów dla obszaru**

42

Wzorcowy opis efektów kształcenia w oparciu o opis dla obszaru

Na przykładzie Fizjoterapii

M_W01	<p>posiada wiedzę w zakresie fizyko-chemicznych i biologicznych podstaw nauk o zdrowiu/kulturze fizycznej oraz bardziej szczegółową wiedzę w zakresie swojego kierunku i specjalności</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. posiada wiedzę na temat rozwoju poszczególnych narządów i całego organizmu 2. umie opisać proces rozwoju osobniczego od dzieciństwa poprzez dojrzałość do starości 3. potrafi opisać i interpretować zjawiska fizyczne zachodzące w ustroju pod wpływem zewnętrznych czynników fizycznych 4. zna teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii i terapii manualnej 5. zna teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy fizykoterapii i masażu leczniczego 6. potrafi objaśnić zasady ergonomii dla potrzeb pacjenta
--------------	--

43

Tabela pokrycia obszarowych efektów kształcenia przez efekty kierunkowe

Na przykładzie Fizjoterapii

F1_W01	umie opisać proces rozwoju osobniczego od dzieciństwa poprzez dojrzałość do starości	M_W01
F1_U01	umie samodzielnie wykonywać zabiegi z zakresu kinezyterapii i elementy terapii manualnej	M_U01
F1_K01	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	M_K01

44

Moduły do wyboru

- Dla kierunków regulowanych wg Standardów (dla kier. Lek – nie mniej niż 5%, dla kier. Lek-dent nie mniej niż 2 %, dla kier. Piel .oraz Poł. 10%, dla Farmacji ?)
- Dla innych kierunków 30 % zajęć do wyboru:
 - różne moduły związane z pracą dyplomową
 - różne (równorzędne praktyki)
 - moduły związane ze specjalnością (specjalizacją)
 - przedmioty ograniczonego wyboru (o podobnych efektach)

Okres obejmujący moduły do wyboru stanowi "okienko mobilności"

45

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie ramowego programu zajęć praktycznych oraz sposobu ich odbywania, dokumentowania i zaliczania

- Definiuje dziennik praktyk, który ma zawierać dane identyfikujące studenta jak i jego uczelnię macierzystą
- Określa czas trwania praktyk w zakresie poszczególnych specjalności
- Przedstawia wykaz umiejętności praktycznych nabytych przez studentów w trakcie praktycznego nauczania klinicznego
- Zawiera rubryki do potwierdzania nabytych umiejętności przez opiekuna

46

**Zadania podstawowych
jednostek organizacyjnych UJ
oraz jednostek
międzywydziałowych
odpowiedzialnych za kształcenie**

47

Zadania Uczelni obejmują:

1. Dostosowanie wewnętrznych regulacji uniwersyteckich (dotyczących warunków jakie musi spełniać program kształcenia na kierunku studiów, zasad tworzenia i likwidacji różnych typów studiów, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia) do przepisów wynikających z nowelizacji ustawy i aktów wykonawczych
2. Opracowanie programów kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych w poszczególnych podstawowych jednostkach organizacyjnych
3. Ustalenie w podstawowych jednostkach organizacyjnych oraz jednostkach międzywydziałowych zakresu i form systematycznie prowadzonych działań mających na celu ocenę efektów kształcenia oraz doskonalenie programu kształcenia
4. Szkolenie nauczycieli akademickich, studentów, pracowników administracji centralnej i wydziałowej/institutowej
5. Dostosowanie funkcjonalności systemu USOS do nowych wymagań

48

Przy tworzeniu nowego kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia lub znaczącej modyfikacji programu kształcenia na dotychczas prowadzonym kierunku studiów

Zadania wydziału obejmują:

1. Określenie obszaru/obszarów kształcenia, z którego/których zostanie wyodrębniony planowany kierunek studiów
2. Określenie nazwy kierunku studiów adekwatnej do zakładanych efektów kształcenia
3. Określenie poziomu i profilu kształcenia oraz formy studiów
4. Określenie zakresu i poziomu wstępnej wiedzy i umiejętności kandydatów
5. Ustalenie, czy kierunek może być prowadzony autonomicznie, czy też konieczne jest uzyskanie przez wydział uprawnień do prowadzenia danego kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia w trybie przewidzianym w ustawie

49

Przy tworzeniu nowego kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia lub znaczącej modyfikacji programu kształcenia na dotychczas prowadzonym kierunku studiów

Zadania wydziału obejmują:

6. Ustalenie kryteriów i zasad rekrutacji na kierunek studiów
7. Przeprowadzenie czynności związanych z projektowaniem i zatwierdzaniem programu kształcenia na kierunku studiów z zastrzeżeniem ewentualnej konieczności uzyskania uprawnień do prowadzenia kierunku studiów – w sytuacji, gdy wydział nie posiada stosownych uprawnień habilitacyjnych)
8. Wprowadzenie danych o programie kształcenia do systemu USOS

50

Zadania Dziekanów lub Prodziekanów :

1. Powołanie do dnia 12 grudnia br. zespołów, których zadaniem będzie opracowanie programów kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia zgodnie z nowymi wytycznymi Senatu UJ oraz zarządzeniem Rektora UJ

2. Mianowanie przewodniczących zespołów oraz zadbanie o **właściwy skład osobowy zespołów**. Oprócz powołanych wcześniej koordynatorów poszczególnych kierunków, w składzie zespołów powinni się znaleźć **przedstawiciele minimum kadrowego** dla danego kierunku, **przedstawiciele studentów**, zalecane jest także włączenie do zespołu **przedstawicieli pracodawców**

51

Zadania Dziekanów lub Prodziekanów cd.:

3. Wyznaczenie zadań poszczególnym zespołom oraz opracowanie do dnia 12 grudnia br. szczegółowego terminarza prac związanych z tworzeniem programów kształcenia oraz wprowadzeniem informacji o programach kształcenia do systemu USOS, stosownie do ogólnouniwersyteckiego harmonogramu działań dotyczących wdrożenia KRK dla Szkolnictwa Wyższego

4. Uaktywnienie Wydziałowego Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia i zlecenie mu opracowania do dnia 16 stycznia 2012 wytycznych dotyczących działań na rzecz doskonalenia programów kształcenia na kierunkach studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia prowadzonych na wydziale

5. Czuwanie nad prawidłowym przebiegiem prac, zgodnie z terminarzem przyjętym na wydziale

52

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia

53

Wewnętrzny system zapewniania jakości

- I. Odnosi się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego
- Uwzględnia wszystkie **formy weryfikowania efektów kształcenia** na poszczególnych kierunkach studiów
- Uwzględnia **oceny dokonywane przez studentów i doktorantów** po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych
- Uwzględnia wnioski z monitorowania kariery zawodowej absolwentów
- II. Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej jest zobowiązany do przedłożenia radzie tej jednostki na koniec roku akademickiego, po zasięgnięciu opinii nauczycieli (reprezentujących minimum kadrowe ?) oceny efektów kształcenia na danym kierunku stanowiącej podstawę doskonalenia jakości tego kształcenia

54

Wewnętrzny system zapewniania jakości

- III. System zapewniania jakości kształcenia powinien uwzględniać działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na danym kierunku studiów
- IV. Jednostka podstawowa uczelni, która rozpoczyna kształcenie na nowym kierunku jest zobowiązana do wdrożenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na rzecz doskonalenia programu kształcenia na tym kierunku ode dnia rozpoczęcia kształcenia

55

Wewnętrzny system zapewniania jakości

- III. System zapewniania jakości kształcenia powinien uwzględniać działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na danym kierunku studiów
- IV. Jednostka podstawowa uczelni, która rozpoczyna kształcenie na nowym kierunku jest zobowiązana do wdrożenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na rzecz doskonalenia programu kształcenia na tym kierunku ode dnia rozpoczęcia kształcenia

56

Wewnętrzny system zapewniania jakości

Zadania dla Wydziałów:

- Opracowanie przez Wydziałowe Zespoły Doskonalenia Jakości Kształcenia wytycznych dotyczących oceny efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów oraz działań na rzecz doskonalenia programów kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych na wydziale
- Ustalenie zakresu oceny efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów oraz struktury i elementów zawartości sprawozdania
- Z oceny i działań prowadzących do doskonalenia programu kształcenia

57

Harmonogram szkoleń na UJ

5 XII 2011 Szkolenie dla koordynatorów kierunków studiów z obszaru nauk humanistycznych oraz z JCJ (*dr hab. Maria Próchnicka*)

12 XII 2011 godz. 10.30-13.00, Aula CMUJ ul. św. Anny
Szkolenie dla koordynatorów kierunków studiów z obszaru nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
(*prof. dr hab. Jadwiga Mirecka*)

14 XII 2011 godz. 13.00-16.00, s. 102, ul. Gronostajowa 7
Szkolenie dla koordynatorów kierunków studiów z obszaru nauk ścisłych oraz nauk przyrodniczych (*prof. dr hab. Maria Ziółek, UAM*)

15 XII 2011 godz. 10.30- 13.30 Aula Collegium Novum
Szkolenie dla koordynatorów kierunków studiów z obszaru nauk społecznych (*dr hab. Maria Próchnicka*)

W szkoleniach mogą brać udział wszyscy zainteresowani pracownicy

58

Akty prawne i poradniki

59

- 1. Akty prawne i projekty aktów prawnych dotyczące szkolnictwa wyższego i nauki w Biuletynie Informacji Publicznej MNiSzW**
http://www.bip.nauka.gov.pl/bipmein/index.jsp?place=Menu01&news_cat_id=-1&layout=0
- 2. ki Zestawienie aktów wykonawczych do ustawy na stronie Działu Nauczania UJ** <http://www.uj.edu.pl/dydaktyka/akty-prawne/tok-studiow>
- 3. Prezentacje z seminariów bolońskich prowadzonych przez członków Zespołu Ekspertów Bolońskich**
<http://www.ekspercibolonscy.org.pl/prezentacje>
- 4. Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów ECTS. Przewodnik dla użytkowników.** [Dok. elektr.].Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2009. for the Polish language edition: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji Warszawa 2009. Tryb dostępu:
http://ekspercibolonscy.org.pl/sites/ekspercibolonscy.org.pl/files/przewodnik_ECTS_2009_pol.pdf [odczyt: 19.05.2010].
- 5. A Guide to formulating degree programme profiles. Including programme competences and programme learning competences, 2010. Bilbao.**
Dostępne także:
<http://www.coreproject.eu/documents/Tuning%20G%20Formulating%20Degree%20PR4.pdf> [odczyt: 14.10.2011]

60

6. **D. Kennedy, *Designing Curricula based on Learning Outcomes*, 2009.** [Dok. elektr.]. Tryb dostępu: <http://www.bjk.uw.edu.pl/files/ppt/kennedy.ppt> [odczyt: 19.05.2010]
 7. **D. Kennedy, A. Hyland, N. Ryan. *Writing and Using Learning Outcomes. A Practical Guide*, 2007.** [Dok. elektr.]. Tryb dostępu: <http://www.bologna.msmt.cz/files/learning-outcomes.pdf> [odczyt: 19.05.2010].
 8. **A. Kraśniewski, *Jak przygotować programy kształcenia zgodnie z wymaganiami wynikającymi z Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego?*, 2011.** [Dok. elektr.]. Tryb dostępu: http://www.nauka.gov.pl/fileadmin/user_upload/szkolnictwo/20111107_publikacja_MNISW_AK_111105_WA_PN.pdf [odczyt: 27.05.2011].
9. **Standardy**

61

Pytania dotyczące KRK dla Szkolnictwa Wyższego oraz zagadnień związanych z projektowaniem programów kształcenia i doskonalenia jakości kształcenia proszę wysłać na adres agata.waniek@uj.edu.pl do 15 stycznia 2012

Odpowiedzi na pytania można będzie uzyskać na seminarium konsultacyjnym w drugiej połowie stycznia 2012

62

Przy przygotowaniu prezentacji wykorzystano:

- **Podręcznik prof. Andrzeja Kraśniewskiego;
” Jak przygotować programy kształcenia zgodnie z
wymaganiami wynikającymi z Krajowych Ram
Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego?”**
- **Materiały szkoleniowe dr. hab. Marii Próchnickiej**

63

DZIĘKUJĘ

64